

POSTANOWIENIE

13 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 13 maja 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A. G. i K. G.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,
na skutek skargi kasacyjnej A. G. i K. G.
od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży
z 13 października 2022 r., I Ca 220/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powodów na rzecz pozwanego koszty postępowania
kasacyjnego w kwocie 2700 (dwa tysiące siedemset) zł
z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie
w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie
tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia
zapłaty.**

UZASADNIENIE

Powodowie A. G. i K. G. w pozwie przeciwko Bankowi S.A. wnieśli o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego nr [...] z 28 maja 2010 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Łomży z 29 czerwca 2010 r. (I Co 1439/10). Wyrokiem z 4 listopada 2019 r. Sąd Rejonowy w Łomży oddalił

powództwo. Apelacja powodów została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Łomży z 13 października 2022 r.. Powodowie wnieśli skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący wskazali, że w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne: Czy zawarcie umowy restrukturyzacji kredytu, obejmującej uznanie przez kredytobiorców długu z umowy kredytu, dezaktualizuje i umarza obowiązek stwierdzony wygenerowanym uprzednio, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności, bankowym tytułem egzekucyjnym (BTE), w związku z nadaniem temu obowiązkowi nowej treści przez umowę restrukturyzacji? Czy w treści art. 278 k.p.c. oraz 286 k.p.c. zawiera się dyspozycja dla Sądu rozszerzenia tezy dowodowej co do opinii biegłego, w taki sposób, aby badając spłatę kredytu o oznaczonym numerze, zbadał także inne, równolegle spłacane przez powoda zobowiązania kredytowe, zaspokajane z tego samego rachunku technicznego, z uwzględnieniem zasady, o jakiej mowa w art.

451 § 3 k.c.? Czy zawarcie przez bank umowy cesji wierzytelności stwierdzonej BTE, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności, a następnie tzw. odstąpienie od umowy cesji tej samej wierzytelności, daje możliwość ponownego prowadzenia egzekucji przez Bank w oparciu o ten sam BTE?

W nawiązaniu do tak sformułowanej przyczyny kasacyjnej należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju prawa i orzecznictwa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy; przedstawić pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność preferowanego sposobu jego rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji postawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy.

W uzasadnieniu pierwszego z przedstawionych zagadnień skarżący podnieśli, że w ich ocenie nie chodzi o to, czy umowa restrukturyzacji zadłużenia stanowi odnowienie w rozumieniu art. 506 k.c. W świetle art. 506 k.c. istotą umowy odnowienia jest właśnie to, że jej celem i skutkiem jest wygaśnięcie dotychczas istniejącego zobowiązania, w miejsce które powstaje nowe. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że zmiany stosunku zobowiązaniowego dotyczące jedynie czasu, miejsca, lub sposobu spełnienia świadczenia oraz zmiany w zabezpieczeniu, oprocentowaniu lub innych dodatkowych świadczeniach, jak również wystawienie nowego dokumentu, nie stanowią *per se* odnowienia. Za odnowienie nie można uznać zmniejszenia lub zwiększenia świadczeń wynikających z tego samego zobowiązania i z tej samej podstawy prawnej, ponieważ nie powodują one umorzenia dawnego zobowiązania i zaciągnięcia nowego. Dotyczy to także odroczenia terminu płatności świadczenia pieniężnego lub rozłożenia go na raty (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 11 września 2020 r., III CZP 88/19, OSNC 2021, nr 3, poz. 17 oraz postanowienie

Sądu Najwyższego z 19 lipca 2019 r., II CSK 302/18). Nowację zobowiązania stanowi zazwyczaj tak daleko idąca zmiana istotnych postanowień umowy, że nadaje ona nowemu stosunkowi prawnemu inny charakter prawny i nie mogą już do niej mieć zastosowania przepisy określające dotychczasowy rodzaj umowy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 25 września 2020 r., V CSK 586/18.). Z wiążących Sąd Najwyższy ustaleń, stanowiących podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), wynika, że przedmiotowe ugody nie zawierały tego rodzaju, co wyżej wskazane, zmian stosunku zobowiązaniowego łączącego strony. Skoro na gruncie tych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy wziął pod uwagę przedstawione wyżej poglądy judykatury i ocenił w ich świetle, że przyjmując, że ugody jedynie przerywały bieg terminu przedawnienia roszczenia kredytodawcy (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.), nie kształtowały zaś między stronami nowego stosunku prawnego, nie ma podstaw do przyjęcia, że na gruncie tej sprawy powstała potrzeba kolejnego odniesienia się przez Sąd Najwyższy do przedstawionej problematyki prawnej.

Opisanych wyżej wymagań pierwszej przyczyny kasacyjnej nie spełnia także przedstawione przez skarżących zagadnienie dotyczące art. 278 k.p.c. oraz 286 k.p.c. Nie ma bowiem charakteru abstrakcyjnego, lecz stanowi pytanie o sposób rozstrzygnięcia tej sprawy, sformułowane ponadto w oderwaniu od ustaleń faktycznych i ocen prawnych zawartych w uzasadnieniach wyroku Sądów *meriti*. Wynika z nich, że wobec niewskazania przez powoda (dłużnika), które z istniejących zobowiązań kredytowych spłaca, Bank jako wierzyciel wskazywał w zestawieniu operacji na rachunkach bankowych sposób zarachowania poszczególnych wpłat, czemu dłużnik się nie sprzeciwiał, a zatem – jak przyjęły Sądy obu instancji – w sprawie zastosowanie znalazł art. 451 § 2 k.c., a nie art. 451 § 3 k.c., który według skarżących miałby skutkować potrzebą „rozszerzenia tezy dowodowej” dla biegłego.

Ostatnie z przedstawionych zagadnień prawnych także nie nosi znamion zagadnienia istotnego w rozumieniu 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W uchwale z 29 czerwca 2016 r., III CZP 29/16 (OSNC 2017, Nr 5, poz. 55) Sąd Najwyższy wyjaśnił już bowiem, że nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego

w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). W uchwale z 9 czerwca 2017 r., III CZP 17/17 (OSNC 2018, Nr 3, poz. 25) stwierdził natomiast, że wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia objętego tym tytułem wobec cesjonariusza niebędącego bankiem. Jednakże te poglądy nie mają na gruncie niniejszej sprawy znaczenia, skoro na przerwę przedawnienia powołuje się Bank, który jest wierzycielem wobec skutecznego odstąpienia od umowy cesji wierzytelności.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., a także § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1935).

[SOP]

(r.g.)